

Capitulatie in Wageningen in mei 1945 is geschiedvervalsing

Door dr. Jan Brouwer, 11 april 2015, Historiek

Ondertekening van het capitulatie document op de Lüneburger Heide

Het Nationaal Comité 4 en 5 mei legt in zijn toekomstvisie het accent op de inhoud van de historische context. Het wil het herdenken op 4 mei en vieren op 5 mei nadrukkelijk in de context van de Tweede Wereldoorlog plaatsen. Doel is het accent te leggen op de historische inhoud die we herdenken en vieren.

De Geallieerden erkenden in mei 1945 uiteraard het Duitse staatshoofd Karl Dönitz en diens regering niet. Duitsland of de burgerlijke overheid kon dus geen vrede sluiten of capituleren. Een vrede is dan ook nooit getekend. Uitsluitend militaire capitulaties waren mogelijk. De Geallieerden eisten onvoorwaardelijke capitulaties.

De Duitse strijdkrachten vielen eind april 1945 uit elkaar, het eerst in Italië. Donderdag 3 mei 1945 arriveerde een Duitse militaire delegatie bij het tactische hoofdkwartier van veldmaarschalk Bernard Montgomery op de Timeloberg op de Lüneburger Heide.

Delegatieleiders waren Generaladmiral Hans-Georg von Friedeburg en generaal Eberhardt Kinzel, stafchef van Oberbefehlshaber Northwest Generalfeldmarschall Ernst Busch. Delegatieleden waren vice-admiraal G.

Wagner; Oberst F. Poleck van het OKW en majoor H. J. Friedel, stafofficier van Kinzel.

De Britse bevelhebber van de Brits-Canadese Noordelijke Legergroep weigerde de capitulatie van drie Duitse legers in Noordwest-Duitsland en Denemarken. Hij eiste de onvoorwaardelijke capitulatie van de Duitse troepen in Noordwest-Europa die tegenover zijn legergroep stonden.

De delegatie hield in Flensburg ruggespraak met Dönitz en de generaals van het Oberkommando der Wehrmacht (OKW), Alfred Jodl en Wilhelm Keitel. Ze keerde 4 mei 1945 om 18.00 uur terug bij Montgomery met de vereiste volmacht.

De delegatie tekende om 18.30 uur het capitulatie document ('Instrument of Surrender'). Het Duitse Opperbevel stemde in met de onvoorwaardelijke capitulatie van de Duitse strijdkrachten in Nederland, Noordwest-Duitsland, Sleeswijk-Holstein en Denemarken. De gecapituleerde troepen zouden zaterdag 5 mei 1945 om 08.00 uur alle vijandelijkheden ter land, ter zee en in de lucht staken.

Op dat tijdstip van inwerkingtreding van de capitulatie op de Lüneburger Heide was de Tweede Wereldoorlog in die gebieden afgelopen. Nederland was vrij en viert daarom 5 mei Bevrijdingsdag; althans historisch gezien.

Herinneringssteen op de Timeloberg op de Lüneburger Heide op de plek waar ooit de leger tent stond van veldmaarschalk Bernard Montgomery waarin de capitulatie werd ondertekend.

Wageningen herdenkt en viert 5 mei de capitulatie in die plaats op 5 en 6 mei 1945. De stad herdenkt 1 december prins Bernhard, vooral zijn aanwezigheid bij die capitulatie. Deze herdenkingen en vieringen zijn gebaseerd op een hardnekkige geschiedvervalsing. Wageningen is geen stad van capitulatie of bevrijding; de Vrede van Wageningen 1945 is een mythe en prins Bernhard was alleen 5 mei 1945 aanwezig.

Orders on the Surrender

Luitenant-generaal Charles Foulkes

Velen verwarren het capitulatiedocument van 4 mei 1945 met de overgavebevelen ('Orders on the Surrender') van 5 mei 1945. Die bevelen dienden ter implementatie of uitvoering van het capitulatiedocument. De artikelen 3 en 4 van het Instrument of Surrender schreven voor dat de gecapituleerde troepen alle verdere Geallieerde bevelen moesten uitvoeren.

Generaal Crerar, bevelhebber van het Eerste Canadese Leger, wilde zelf geen uitvoering geven aan de capitulatie op de Lüneburger Heide van 4 mei 1945. Daarvoor had hij een te grote afkeer van Duitsers [..]. Hij belastte daarom zijn korpsbevelhebbers Foulkes en Simonds met de afhandeling en uitvoering van het capitulatiedocument in hun sectoren.

Zij moesten overgavebevelen en militair-technische bijlagen ter tekening voorleggen aan de gecapituleerde Duitse bevelhebber. Luitenant-generaal Ch. Foulkes deed dat in Wageningen en luitenant-generaal G. Simonds in Bad Zwischenahn bij Oldenburg. Wageningen lag aan de toegang van de geneutraliseerde zone en was gebruikt bij overleg over voedseltransporten.

Bovendien was de bevolking geëvacueerd en de stad in Geallieerde handen. De keuze voor het zwaar beschadigde hotel 'De Wereld' of de aula van de landbouwhogeschool lag dan ook voor de hand. Ter implementatie van de

capitulatie op de Lüneburger Heide formuleerde Foulkes de overgavebevelen (Orders on the Surrender). Onderhandelen over een onvoorwaardelijke capitulatie of overgavebevelen was uiteraard onmogelijk.

Generaloberst Johannes A. Blaskowitz

Generaloberst Blaskowitz kreeg in zijn hoofdkwartier in Hilversum 5 mei 1945 om 05.35 uur bericht uit Flensburg van de capitulatie op de Lüneburger Heide. Zijn vrees was uitlevering aan het Rode Leger [..]. 's Morgens berichtte Foulkes hem om 11.00 uur in Wageningen te verschijnen.

Blaskowitz voelde er niets voor als viersterrengeneraal naar een driesterrengeneraal te gaan [..]. Hij stuurde zijn chef-staf Paul Reichelt naar Wageningen. Foulkes eiste echter de komst van Blaskowitz als opperbevelhebber van het 25. Armee en de Vesting Nederland naar Wageningen. Hij had bovendien zijn bevelen zo geformuleerd dat hij Blaskowitz voor vrijwel alle af te wikkelen zaken verantwoordelijk stelde.

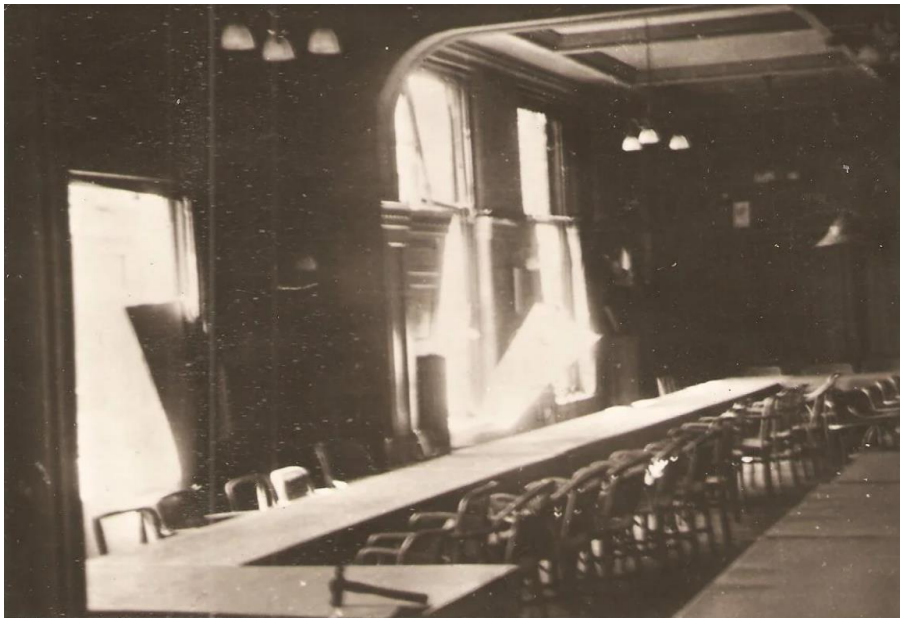
Foulkes opende de bijeenkomst met het voorlezen van het standaardcapitulatiedocument van SHAEF, het hoofdkwartier van generaal Eisenhower. Reichelt antwoordde met de informatie die hij van Dönitz had gekregen. Dat was het capitulatiedocument (Instrument of Surrender) van de capitulatie op de Lüneburger Heide.

Foulkes nam de zeven artikelen één voor één door, waarbij Reichelt knikte of 'begrepen' zei. Reichelt moest de implementatie van de capitulatie in de vorm van overgavebevelen (Orders on the Surrender) meenemen en om 16.00 uur met Blaskowitz terugkomen.

Die arriveerde precies op tijd bij Hotel 'De Wereld'. In de gelagzaal waren lange tafels neergezet met aan weerszijden stoelen voor beide delegaties. Langs de wanden stonden stoelen voor persfotografen, oorlogscorrespondenten, cameramensen en officiële toeschouwers.

Hotel 'De Wereld' 1945

Hotel 'De Wereld', gelagzaal, 1945

Aanwezig waren de Canadese en de Duitse delegatie en merkwaardigerwijze ook prins Bernhard die daar geen enkele functie had [..]. Op de vraag van Foulkes of Blaskowitz de capitulatie bij Lüneburger erkende, antwoordde deze

‘Jawohl’. Foulkes las Blaskowitz en Reichelt elk artikel van de Orders on the Surrender voor. Blaskowitz en Foulkes ondertekenden de bevelen 5 mei 1945 om 16.30 uur in de gelagkamer van Hotel ‘De Wereld’.

Wageningen, hotel ‘De Wereld’, 5 mei 1945: Reichelt (l.) en Blaskowitz. Op de rug gezien prins Bernhard, kapitein Molnar (tolk) en Foulkes.

De Duitse troepen moesten tot nader order in hun posities en bij hun wapens blijven. Ze zouden bevel krijgen zich te verzamelen in concentratiegebieden voor ontwapening en de aftocht naar Duitsland. Blaskowitz moest voor de Geallieerden belangrijke militair relevante informatie verstrekken. Hij kreeg desgevraagd daarvoor een dag uitstel.

Blaskowitz moest onder meer informatie geven over plaats en sterkte van de troepen; de militaire voorraad; gelegde mijnevelden; geplaatste explosieven; militaire installaties, depots en artillerie.

De gedetailleerde technische uitwerking van de bevelen en nadere afspraken in bijlagen kwamen de volgende dag aan de orde. De bijeenkomst was die zondag 6 mei in de aula van de landbouwhogeschool. Daar werkten Canadezen en Duitsers met kaarten en documenten de details verder uit.

Onderweg naar Wageningen had Blaskowitz informatie afgegeven aan de bevelhebber van de Britse 49ste (West Riding) Infanterie Divisie.

Wageningen, 5 mei 1945: v.l.n.r. Reichelt, Blaskowitz, Kitching (chef-staf), Foulkes, Molnar en prins Bernard.

<p>17 These orders are issued to you without prejudice to, and will be superseded by, any general instrument of surrender applicable to GERMANY and the German Armed Forces as a whole.</p> <p><i>Paul Kauter</i> _____ Lieutenant-General, GOC 1 Cdn Corps (Signature of Allied Commander)</p> <p>18 I acknowledge receipt of a copy of the above orders at <u>WAGeningen</u> at <u>16.30</u> hours on <u>5 May</u> 1945 and undertake to comply in every respect.</p> <p>_____ (Signature of German Commander) Name, rank and personal number of German Commander: _____ _____ Unit _____ Formation _____</p> <p>In the field <u>5 May</u> 1945</p>	<p>17 Diese Befehle werden Ihnen übergeben vorbehaltlich einer allgemeinen Urkunde der Übergabe von Deutschland und der gesamten deutschen Wehrmacht, und werden von einer solchen Urkunde überholt.</p> <p>_____ Befehlshaber (Unterschrift des alliierten Befehlshabers)</p> <p>18 Ich bestätige den Empfang einer Abschrift der obigen Befehle um <u>16.30</u> Uhr an <u>5 Mai</u> 1945 und nehme es auf mich, sie in jeder Hinsicht zu befolgen.</p> <p>_____ (Unterschrift des deutschen Befehlshabers) Name, Dienstgrad und Nummer des deutschen Befehlshabers: <u>Blaskowitz</u> <u>Generaloberst</u> Einheit _____ Truppenverband _____</p> <p>O.U. 1945 <u>5 Mai</u></p>
---	--

De handtekeningen onder de Orders on the Surrender van Foulkes (l.) en Blaskowitz, 5 mei 1945, 16.30 uur.

Wageningen, Aula, 1940

Die bevond zich in boerderij Noda aan de Nude tussen Rhenen en Wageningen. Hij moest immers de eveneens met een dag uitgestelde Brits-Canadese opmars naar het westen van Nederland voorbereiden. De Britten zouden 7 mei het gezag over het gebied tussen het IJsselmeer en de Lek van Duitse troepen overnemen; de Canadezen over het zuidelijke deel van Zuid-Holland.

Gemeente Wageningen koestert geschiedvervalsing

Het college van burgemeester en wethouders van Wageningen stelt op website www.wageningen.nl dat 5 mei 1945 in hotel 'De Wereld' in aanwezigheid van prins Bernhard onderhandelingen of 'voorbereidende besprekingen' zijn gevoerd. Die onderhandelingen gingen 'over de capitulatie van de Duitse troepen in Nederland; 'de capitulatie van Duitsland' of de overgave van 'het Duitse leger' aan de Geallieerden.

De 'capitulatie', 'capitulatieakte', het 'capitulatiedocument', de 'capitulatiedocumenten' of '-voorwaarden' werd(en) de volgende dag in de aula van de landbouwhogeschool 'daadwerkelijk getekend'. Dat betekende voor Nederland 'het einde van de Tweede Wereldoorlog'. Wageningen 'wordt (en is nog steeds)' stad der Bevrijding. 'Daarom vieren we nog elk jaar 5 mei het bevrijdingsfeest'.

Het gemeentebestuur erkent dat de 'echte capitulatie' 4 mei 1945 op de Lüneburger Heide is getekend. De 'capitulatieakte' van 5 mei 1945 in Wageningen is 'een overeenkomst' tussen Foulkes en Blaskowitz. Die bevatte 'de regels' waaraan de Duitse en 'Geallieerde' troepen zich in Nederland zouden houden.

De originele 'akte' is in 1953 door generaal Foulkes geschonken aan de gemeente Wageningen. Sindsdien ligt 'dit nationaal belangrijke stuk' in het Wageningse gemeentearchief.

De gemeente stuurde vorig jaar die 'capitulatieakte' in voor de verkiezing 'Stuk van het Jaar 2014'. Het Wageningse college is dus volstrekt niet op de hoogte van wat er 5 en 6 mei 1945 in Wageningen plaatsvond.

De reeks onjuiste beweringen of mythen is een duidelijk voorbeeld van geschiedvervalsing, wellicht voor toeristische doeleinden. Wageningen verspreidt nog steeds hardnekkige mythen om de geschiedvervalsing in stand te houden.

'Capitulatieschilderij' van W. J. van de Kerke (1953) in museum De Casteelse Poort, Wageningen. Het hangt in de zogenaamde bevrijdingszaal waarin ook het meubilair staat dat 5 mei is gebruikt met op de tafel een kopie van de overgavebevelen naast een map met opschrift Capitulatiedocument.

Museum De Casteelse Poort bevestigt geschiedvervalsing

De website www.casteelsepoort.nl bevat tal van mythen over de gebeurtenissen op 5 en 6 mei 1945, waaronder het 'capitulatieschilderij'. In Hotel 'De Wereld' in Wageningen begon 5 mei 1945 formeel de bevrijding van Nederland met het tekenen van de 'capitulatie van het Duitse leger'. Onderhandelingen over de capitulatievoorwaarden van de onvoorwaardelijke overgave vonden plaats in aanwezigheid van prins Bernhard.

Die onderhandelingen betroffen de 'voorwaarden voor de terugtrekking van de Duitse troepen'. Ze werden 6 mei afgesloten met het tekenen van de definitieve

tekst van de ‘capitulatieakte’ in de aula van de landbouwhogeschool. Het museum spreekt dan ook over Wageningen Stad der Bevrijding en Vrede van Wageningen 1945.

In werkelijkheid hadden de Duitse troepen in Nederland 4 mei 1945 onvoorwaardelijk gecapituleerd op de Lüneburger Heide tegenover veldmaarschalk Montgomery; uiteraard zonder onderhandelingen.

Voorwaarden konden immers niet gesteld worden. Het Duitse leger bestond niet; er waren meer legers bij de Duitse landmacht. Prins Bernhard was alleen 5 mei in Wageningen aanwezig. Hij hoopte dat zijn Binnenlandse Strijdkrachten Duitsers mochten ontwapenen. Uitsluitend Montgomery’s legergroep mocht echter de Duitse troepen ontwapenen.

Het museum baseert Wageningen Stad der Bevrijding en Vrede van Wageningen 1945 op mythen over 5 en 6 mei 1945. Een museum behoort geen geschiedvervalsing, maar juiste historische informatie te verschaffen.

Plaquette ter herinnering aan de acceptatie door generaal Foulkes van de onvoorwaardelijke capitulatie van 25. Armee door generaal Blaskowitz.

Wageningen45 versterkt geschiedvervalsing

Het Nationaal Comité Herdenking Capitulaties 1945 Wageningen (Wageningen45) stelt dat Wageningen zich ‘met recht’ ‘Stad der Bevrijding’ mag noemen. De website www.wageningen45.nl bevat meer mythen. In en bij Hotel ‘De Wereld’ wordt 5 mei al bijna zeventig jaar het einde van de oorlogshandelingen in Nederland herdacht.

In de ‘capitulatiezaal’ van dat hotel vonden 5 mei 1945 de ‘definitieve capitulatieonderhandelingen’ over de ‘capitulatievoorwaarden’ met Duitsers plaats. In Wageningen is de herdenking gestart van capitulaties aan het einde van de Tweede Wereldoorlog in Nederland en Nederlands-Indië. Hotel ‘De

Wereld' is 'het symbool voor de beëindiging van de Tweede Wereldoorlog in Nederland'.

Het comité beweert dat de 'capitulatie een feit was' nadat Blaskowitz met 'Jawohl' geantwoord had op de vraag van Foulkes of hij wilde capituleren. Het voegt eraan toe dat op dat moment hotel 'De Wereld' een monument was.

Zondag 6 mei 1945 is de 'Duitse capitulatie' in de aula van de landbouwhogeschool 'daadwerkelijk getekend'.

Wageningen Stad der bevrijding is gebaseerd op een taaie geschiedvervalsing. De oorlogshandelingen in heel Nederland eindigden zaterdag 5 mei 1945 om 08.00 uur. In Wageningen waren geen onderhandelingen over een capitulatie of capitulatievoorwaarden. Een 'Duitse capitulatie' was onmogelijk omdat de Geallieerden de Duitse regering niet erkenden. 'Capitulatiezaal' is een geschiedvervalsing omdat in dat hotel geen capitulatie heeft plaatsgevonden.

Plaquette aan de muur van hotel 'De Wereld'

Onthulling van de door generaal Foulkes geschonken plaquette aan de muur van hotel 'De Wereld' door prins Bernhard, 9 juli 1945 in aanwezigheid van generaal Foulkes en burgemeester Van der Weide.

Noch in Nederland noch in Nederlands-Indië was een capitulatie. Japan tekende 2 september 1945 het capitulatie document aan boord van een Amerikaans slagschip. Hotel 'De Wereld' is geen symbool voor

een capitulatie en daarom ten onrechte een rijksmonument. Een capitulatie is geen feit als bij een in zo'n situatie normale vraag bevestigend wordt geantwoord. Zo werkt de procedure van een implementatie van een capitulatie document niet.

Capitulatiegedenkteken 5 mei 1945

Het Comité 4 en 5 mei Wageningen (www.wageningen45.nl) beweert dat de ondertekening door Blaskowitz van de overgavebevelen 'te vergelijken (is) met de Nederlandse capitulatie van 15 mei 1940'. Generaal H. Winkelman was bevelhebber van de Nederlandse strijdkrachten en vertegenwoordiger van de naar het Verenigd Koninkrijk uitgeweken regering.

Hij besloot 15 mei 1940 de strijd te staken. Dat besluit viel na het Duitse bombardement op Rotterdam op 14 mei 1940 en dreigementen dat andere bevolkingscentra het lot van Rotterdam zouden delen. Duitsers brachten

Winkelman naar een schoolgebouw in Rijsoord, gemeente Ridderkerk. Daar tekende hij om 10.15 uur de onvoorwaardelijke capitulatie van de Nederlandse strijdkrachten. Hij tekende dus niet de capitulatie van Nederland of de Nederlandse capitulatie.

Uitgezonderd waren de Nederlandse strijdkrachten in Zeeland waar ook nog Franse troepen aanwezig waren. Hij droeg wel het landsbestuur over aan Duitsland in de persoon van Arthur Seys-Inquart.

Namens de Duitse strijdkrachten tekende generaal-velddmaarschalk Georg von Küchler. De troepen in Zeeland, met uitzondering van Zeeuws-Vlaanderen, capituleerden twee dagen later. Er is een wezenlijk verschil tussen de gebeurtenissen op 15 mei 1940 in Rijsoord en 5 mei 1945 in Wageningen.

De door het Comité genoemde vergelijking bevat als overeenkomsten dat twee generaals een document ondertekenden. Het wezenlijke verschil betreft de inhoud van dat document. Dat bevatte 15 mei 1940 de onvoorwaardelijke capitulatie van de Nederlandse strijdkrachten. Het bevatte 5 mei 1945 overgavebevelen ter implementatie van de onvoorwaardelijke capitulatie van Duitse troepen op 4 mei 1945.

Nationaal Comité 4 en 5 mei

Het Nationaal Comité 4 en 5 mei neemt informatie uit Wageningen over (www.4en5mei.nl). Het schrijft dat 5 mei 1945 de aankondiging van de capitulatie en de militaire capitulatie in Wageningen plaatsvonden. Het erkent dat ook 'het Duitse leger' in Nederland 4 mei 1945 gecapituleerd heeft op de Lüneburger Heide. Het erkent verder dat deze capitulatie 5 mei 1945 om 08.00 uur in werking trad. Nederland was vrij en bevrijd.

Dan volgen de bekende Wageningse mythen over 'gesprekken' in Wageningen. 'De precieze inhoud van die gesprekken blijft onduidelijk, maar sommige gegevens zijn wel bekend'. 's Morgens is gesproken over de 'overgavevoorwaarden', 's middags over 'overgavevoorwaarden' in de vorm van overgavebevelen. 'Ondanks dat het geen officiële, rechtsgeldige capitulatie is geweest, is de ondertekening toch van groot belang voor Nederland.

Op deze dag heeft de Duitse opperbevelhebber van het Duitse leger in Nederland nadrukkelijk gezegd dat ze capituleren en dat de oorlog is afgelopen. Dit belangrijke moment voor Nederland is te vergelijken met de 'Nederlandse capitulatie van 15 mei 1940'. 'Zeer waarschijnlijk is Blaskowitz op 6 mei teruggekomen om de Geallieerden de informatie te verstrekken die ze op 5 mei gevraagd hadden.

Namelijk de informatie over de Duitse troepen in het nog bezette deel van Nederland. Hij tekent ook documenten waarin staat dat hij de orders heeft ontvangen en heeft uitgevoerd. Dit vindt plaats op een boerderij in de buurt van de Nude'.

Geschiedvervalsing is blijkbaar nog steeds nodig om een basis te hebben voor Wageningen Stad der Bevrijding en Vrede van Wageningen 1945. In werkelijkheid was 4 mei 1945 in Duitsland de onvoorwaardelijke capitulatie getekend. Over voorwaarden kon dus niet gesproken worden. Aan de orde waren uitsluitend de overgavebevelen ter implementatie van de capitulatie op de Lüneburger Heide. Die tekende Blaskowitz 5 mei 1945 om 16.30 uur.

Dagblad De Gelderlander meldde 6 mei 2014 dat generaal Foulkes 5 mei 1945 Wageningen 'de Duitse capitulatie' schonk. Het beweerde ook dat 5 mei 1945 'de Duitse troepen' in Wageningen capituleerden. Minister van defensie J. Hennis-Plasschaert beweerde '5 mei Wageningen is voor altijd een kruispunt in onze nationale geschiedenis'.

Het Vfonds (Nationaal fonds voor vrede, vrijheid en veteranenzorg) is indirect slachtoffer van genoemde geschiedvervalsing. Het financierde immers de aankoop van Hotel 'De Wereld' in Wageningen door de Stichting Nationaal Erfgoed 'Hotel De Wereld'. Het deed dit in de veronderstelling dat in dit hotel 'de capitulatie van de Duitse troepen in Nederland' 5 mei 1945 was getekend. Dat hotel heeft dan ook een heuse 'capitulatiezaal' en is sinds december 2012 een internationaal rijksmonument. Mythen kunnen dus grote invloed hebben.

De koper van het gebouw zit wel met een kat in de zak. Het fonds heeft 'niet voor niets geld gestoken in het behoud van Hotel De Wereld in Wageningen'. Onduidelijk blijft waarvoor dan wel. De Gelderlander beweerde 1 november 2014 abusievelijk dat in dat hotel de capitulatie bij Lüneburg bevestigd is. Om de herinnering levend te houden het tekenen van slechts overgavebevelen ter implementatie van de capitulatie bij Lüneburg hoeft het hotel geen monument te zijn en mag de zaal geen 'capitulatiezaal' heten.

Herdenking van prins Bernhard ... of niet?

Wageningen herdenkt 1 december prins Bernhard. Er is een ceremonie op het 5 meiplein bij de plaquette aan de muur van Hotel 'De Wereld' en een bijeenkomst in de 'capitulatiezaal' van het hotel. Deze herdenking is een voorbeeld van een herdenking zonder duidelijke inhoud. Herdenkt men prins Bernhard, zijn overlijden of zijn overlijdensdag?

Of gaat de herdenking, zoals Omroep Gelderland 1 december 2014 meldde, om zijn aanwezigheid 'bij het tekenen van de capitulatie in Hotel de Wereld'? De Gelderlander schreef die dag over herdenking van zijn aanwezigheid 'bij de onderhandelingen over de capitulatie van de Duitse bezetters in hotel De Wereld'.

Burgemeester G. van Rumund van Wageningen benadrukte de aanwezigheid van de prins 'bij het tekenen van de capitulatievoorwaarden in hotel De Wereld'; een 'historische overeenkomst'. Opmerkelijk is dat de burgemeester voorbijging aan het tekenen van de onvoorwaardelijke capitulatie op 4 mei

1945 op de Lüneburger Heide. Onderhandelen over een capitulatie of tekenen van capitulatievoorwaarden was ook in Duitsland niet aan de orde.

Het tekenen van een capitulatie of capitulatievoorwaarden in Wageningen is dan ook een geschiedvervalsing evenals de benaming ‘capitulatiezaal’ in Hotel ‘De Wereld’. Men herdenkt daar dus 5 mei en 1 december een geschiedvervalsing.

Opmerkelijk is ook dat tijdens de viering en herdenking in Wageningen slechts weinigen weten wat men viert of herdenkt. Tijdens de herdenking van prins Bernhard mompelden veteranen iets over capitulatie; herdacht de burgemeester (niet bestaande) capitulatievoorwaarden terwijl de Geallieerden onvoorwaardelijke capitulaties eisten; spraken organisatoren over capitulatie; waren de meningen van hoge gasten verdeeld en kwam het publiek voornamelijk als toeschouwer van festiviteiten.

Een voorbeeld van beleven en ervaren bij herdenkings- en bevrijdingstoerisme zoals het niet moet.

De invloed van de geschiedvervalsing van gebeurtenissen op 5 en 6 mei 1945 in Wageningen op de massamedia en instellingen is groot.

De Gelderlander (2 april 2015) biedt in april 2015 een oorlogsexcursie aan van ‘de Greb’ tot de Wereld op 2 mei 2015. De Grebbeberg in Rhenen en Hotel ‘de Wereld’ in Wageningen zijn ‘historische locaties die voor Nederland het begin en het einde van de Tweede Wereldoorlog markeren.

Zaterdag 2 mei is 75 jaar na de ‘slag om de Grebbeberg’ van 10 tot 14 mei 1940 en 70 jaar ‘na de capitulatie’. Zaterdag 5 mei 1945 ‘capituleerden de Duitse troepen in Hotel de Wereld in Wageningen’, de ‘Stad der Bevrijding’. De Duitse generaal Blaskowitz capituleerde in de Capitulatiezaal van het hotel in aanwezigheid van prins Bernhard.

De mythen zijn duidelijk herkenbaar: Hotel ‘De Wereld’ markeert het einde van de Tweede Wereldoorlog; capitulatie van de Duitse troepen; Wageningen stad der Bevrijding; Blaskowitz capituleerde in de capitulatiezaal.

Ook Luisterplek 52 van de Liberation Route Europe vermeldt uitsluitend mythen. Veldmaarschalk Montgomery accepteerde 4 mei 1945 op de Lüneburger Heide de ‘officiële overgave van het Duitse leger in Noordwest-Europa’. De volgende dag besloot generaal Foulkes, commandant van het Eerste Canadese leger, een apart gedetailleerd capitulatie document op te stellen voor het Duitse leger in Nederland.

Hij ontbood de Duitse generaal Blaskowitz 5 mei 1945 in Hotel ‘De Wereld’ in Wageningen om de capitulatie te tekenen. Die kreeg desgevraagd vierentwintig uur uitstel van ondertekening om na te gaan of hij alle voorwaarden van de

capitulatie kon voldoen. Zondag 6 mei keerde Blaskowitz terug om de overgave van alle Duitse troepen in Nederland te tekenen.

Het NIOD, Instituut voor oorlogs-, holocaust- en genocidestudies, vermeldt in bijschriften op de beeldbank WO2 abusievelijk capitulatie, capitulatieonderhandelingen en bevrijding te Wageningen.

Een dieptepunt in de historiografie over een capitulatie in Wageningen vormden in april 2005 tal van mythen met een valse beschuldiging van godsdiensthistoricus Coen Peppinkhuizen uit Wageningen. De capitulatie op de Lüneburger heide was een militaire deelcapitulatie van een legergroep te velde op te laag niveau die gevolgd moest worden door werkelijke capitulatiebesprekingen.

De Canadese generaal Foulkes koos voor Hotel 'De Wereld' in Wageningen vanwege de tot de verbeelding sprekende naam. Hij had daar een echte capitulatie in scène gezet voor zijn eigen carrière. Bovendien had zijn collega Simonds al een capitulatie 'binnengehaald'. Blaskowitz tekende na vierentwintig uur uitstel van ondertekening 6 mei 1945 in de aula het capitulatie document.

Loe de Jong

Voor een belangrijk deel is deze geschiedvervalsing in Wageningen terug te voeren op een zestal mythen van Loe de Jong in zijn Koninkrijk der Nederlanden (1980). De eerste mythe is dat in Wageningen uitsluitend sprake was van een capitulatie document (Instrument of Surrender). Dat was echter 4 mei 1945 op de Lüneburger Heide getekend. De Jong kende waarschijnlijk het document met overgavebevelen (Orders on the Surrender) niet.

De tweede mythe is dat Blaskowitz vierentwintig uur uitstel van ondertekening wilde om aan alle voorwaarden te kunnen voldoen. Blaskowitz vroeg echter geen vierentwintig uur uitstel van ondertekening maar van het verstrekken van de vereiste informatie. Hij wilde zijn troepen kunnen informeren en aan alle verplichtingen van de Orders on the Surrender kunnen voldoen.

Vier andere mythen zijn dat Blaskowitz zondag 6 mei het capitulatie document (Instrument of Surrender) tekende in de aula in aanwezigheid van prins Bernhard. Blaskowitz tekende echter 5 mei 1945 de overgavebevelen (Orders on the Surrender) in Hotel 'De Wereld' in bijzijn van prins Bernhard. De prins was 6 mei niet aanwezig.